

Nemovité kulturní památky v Plzeňském kraji prohlášené v letech 2016–2020

JANA BUKOVSKÁ

Rok 2016

V roce 2016 přibýlo v Plzeňském kraji dvacet jedna nových nemovitých kulturních památek a ve dvou případech došlo k rozšíření dosavadní památkové ochrany. V okrese Domažlice získalo statut kulturní památky dílo meziválečné architektury podle návrhu Hanuše Zápala,¹ budova bývalé Státní školy pro lesní hajné čp. 228 se zahradou a arboretum, nacházející se v Erbenově ulici v Domažlicích, dále bývalá renesanční, barokně upravená tvrz čp. 1 v Koutě na Šumavě a novogotická pohřební kaple rodiny Nicolai v osadě Prudice u Zahořan. V okrese Klatovy bylo prohlášeno osm kulturních památek: patrová školní budova čp. 118 z konce 19. století v Břežanech, žulová kašna s dekorativní výzdobou z roku 1856 v Hamrech na Šumavě, hranolová boží muka z doby před rokem 1800 v Hořákové u Běšin, unikátně dochovaná dehtářská pec ve Velkém Radkově u Rejštejna a bývalá klasicistní hájovna čp. 32 s hospodářským zázemím v Miřenicích u Nalžovských Hor, postavená před polovinou 19. století hraběcím rodem Taaffe. V Sušici získala památkovou ochranu dvojice budov bývalé sírkárny SOLO Sušice v Nádražní ulici; v ulici Dr. Ed. Beneše pak dva objekty – renesancí inspirovaná budova Masarykovy školy čp. 129 z počátku 20. století (dílo architekta Ladislava Skřivánka) a před ní umístěný Památník odboje. V Nezamyslicích došlo k rozšíření památkové ochrany areálu kostela Narození Panny Marie o budovu klasicizující márnice. Na jižním Plzeňsku přibyla kulturní památka v Holýšově, a sice komín bývalých skláren, upravený za druhé světové války na leteckou pozorovatelnu a po válce doplněný o památník zastřešených italských zajatců; dále pak židovský, kamennou zdí ohrazený hřbitov ve Štěnovicích, čítající bohatý soubor náhrobků především z 19. století. Na území města Plzně se stala památkou novorenesanční budova architekta Ladislava Skřivánka, Střední průmyslová škola stavební čp. 1585 na Chodském náměstí. Okres Plzeň-sever obohatily tři nové památky: pozdně barokní socha sv. Jana Nepomuckého v Hunčicích u Líšťan, návesní kaple se zvoničkou v osadě Kníže u Úlic a klasicistně upravený městský dům čp. 7 v Manětíně. V okrese Rokycany byl za kulturní památku jako příklad lidové architektury prohlášen venkovský dům čp. 14 s roubeným patrem a pavláčkou v Dobřívě; v Kařežu došlo k rozšíření památkové ochrany bývalé železniční stanice Zbiroh o dvojici drobných doprovodných technických objektů. Na Tachovsku byl památkový fond rozšířen o tři kamenosochařská díla: v osadě Lužná u Boru se jedná o vysoký kamenný kříž a sochu sv. Štěpána, jež pocházejí z dílny kameníka a lidového sochaře Georga Böhma, a v Pístově u Chodové Plané o barokní sochu sv. Jana Nepomuckého.

Rok 2017

Rok 2017 přinesl pro Plzeňský kraj celkem osm nových nemovitých kulturních památek a dvě změny spočívající v rozšíření památkové ochrany. V okrese Domažlice byla památkou prohlášena dvojice objektů situovaných v samotných Domažlicích, a sice novorenesanční městská radnice čp. 1 z let 1890–1893 a jako mimořádně cenný příklad historické předměstské zástavby původem barokní, v patře roubený městský dům čp. 58 na Hořejším Předměstí. V okrese Klatovy přibyl do seznamu kulturních památek bývalý dvorec čp. 2, pozdně středověká stavba v drobné lokalitě Vracov, jež je situována uprostřed lesů západně od Plánice. Na jižním Plzeňsku se stal kulturní památkou věžový vodojem v areálu Chlumčanských keramických závodů, židovský hřbitov v katastru obce Přeštice (jako jeden z nejmladších hřbitovů daného typu v regionu) a také došlo k rozšíření památkové ochrany bývalých železáren ve Dvorci v Nepomuku o další výrobní a hospodářské objekty. V okrese Plzeň-město byl prohlášen činžovní dům s mimořádně kvalitně řešeným průčelím čp. 1383 na Klatovské třídě, reprezentující přechod pozdně secesní architektury v modernu. Na severním Plzeňsku přibyla kulturní památka v obci Kunějovice – bývalá škola čp. 28 z roku 1926, jež je příkladem meziválečné realizace inspirované lidovou architekturou. V okrese Rokycany byla rozšířena dosavadní památková ochrana venkovské usedlosti čp. 16 v Dobřívě o unikátní roubenou stodolu. Na Tachovsku došlo k prohlášení hasičské zbrojnice v Bezdručicích, jedné z mála dochovaných technických staveb svého druhu v regionu.

Rok 2018

V roce 2018 získal Plzeňský kraj novou národní kulturní památku, jíž se stal barokní areál s kostelem Zvěstování Panny Marie v Mariánské Týnici (okr. Plzeň-sever).

Památkový fond Plzeňského kraje obohatilo v tomto roce osm nemovitých kulturních památek. V okrese Klatovy získala památkovou ochranu novobarokní hrobka horažďovického stavitele Václava Benedykta² u kostela sv. Maří Magdalény v Malém Boru a kaple sv. Barbory

1 DOMANICKÝ, Petr: *Hanuš Zápal, 1885–1964, Architekt Plzeňska*. Plzeň, Starý most; Západočeská galerie v Plzni, 2015, s. 109–110.

2 K hrobce podrobněji viz ČERVENKA, Vladimír; TUMA, David: Sepulkrální památky v areálu kostela v Malém Boru na Horažďovicku. In *Památky západních Čech*. 6–7. Plzeň, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni, 2017, s. 80–83.

v Podlesí u Kašperských Hor, postavená na přelomu 17. a 18. století při zdejší sklárně. Na jižním Plzeňsku se stala památkou roubená sýpka v Neuměři (dříve součást usedlosti čp. 2), datovaná dendrochronologickým průzkumem do poloviny 18. století. V okrese Plzeň-sever byly prohlášeny čtyři kulturní památky. Jedná se o areál vodního mlýna čp. 38 v Ledcích, jehož dnešní podoba je výsledkem přestavby z osmdesátých let 19. století a který se kompletně dochoval i s mlecím zařízením v plně funkčním stavu. Na území vesnické památkové zóny Studená získala statut kulturní památky venkovská usedlost čp. 30 s chalupou čp. 19, zahrnující zděné i roubené stavby a dokládající přirozený vývoj usedlosti od počátku 19. století. Dále do seznamu přibily budova bývalé jednotřídní školy čp. 28 z let 1906–1908 v Jarově a kamenný smírčí kříž u Potvorova. Na Rokycansku se stala kulturní památkou roubená stodola u domu čp. 1 v Dobřívě, jejíž roubené konstrukce jsou datované do závěru 18. století.

Rok 2019

V roce 2019 bylo v Plzeňském kraji Ministerstvem kultury nově prohlášeno celkem šest nemovitých kulturních památek. V okrese Klatovy to byl židovský hřbitov v Horažďovicích, dále klasicistní dvojdom čp. 46 a 167 v areálu starého zámku v Chudenicích a také původně barokní fara čp. 43 v Železném Rudě, upravená do stávající podoby během 19. století. V okrese Plzeň-jih přibyla nová kulturní památka v Kasejovicích – menší kruhová cihlářská pec, která je zcela unikátní technickou památkou v rámci kraje, navíc dochovanou ve stavu, v jakém se nacházela po druhé světové válce před ukončením jejího provozu. V okrese Rokycany rozšířil seznam kulturních památek obloukový železobetonový silniční most z dvacátých let 20. století, klenoucí se přes řeku Berounku v Liblíně, a dále roubená venkovská usedlost čp. 9 ve Vejvanově.

Rok 2020

V roce 2020 bylo zařazeno na seznam nemovitých kulturních památek dalších jedenáct objektů či souborů a byla rozšířena památková ochrana pěti stávajících památek. Na Domažlicku se stal památkou lovecký altánek Kuchyňka v katastru obce Chocomyšl. V okrese Klatovy byla prohlášena za památku sloupová stodola v usedlosti čp. 21 v Křížovicích u Plánice s mimořádně hodnotným konstrukčním systémem *na kobylu* a dále soubor budov bývalého panského mlýna čp. 149 ve Švihově, situovaného v těsném sousedství středověkého vodního hradu. Na Klatovsku byla také rozšířena památková ochrana bývalého hradu v Janovicích nad Úhlavou na budovy v předhradí, konkrétně na obytný, původem renesanční objekt a mladší hospodářské stavby. V rámci zámeckého areálu v Nalžovských Horách se stal památkou pozdně barokní zámecký pivovar se sladovnou. Na jižním Plzeňsku přibily dvě nové památky: židovský hřbitov v Dolní Lukavici, založený již v polovině 17. století a obsahující bohatý soubor náhrobků barokního a klasicistního typu, a stavba menší nádražní vodárny v Kasejovicích, sloužící pro provoz

parních lokomotiv na trati Blatná–Nepomuk, s unikátně dochovaným technologickým vybavením. V historickém jádru města Plzně byla rozšířena památková ochrana městského domu čp. 193 v Prešovské ulici o objekt bývalé sladovny, která je v rámci města zcela mimořádná svou mírou dochování a autentickou vazbou na pravovárečný dům. Severní Plzeňsko získalo dvě nové památky: jednak patrový obytný dům čp. 24 v Chříči, střízlivou moderní meziválečnou architekturu ovlivněnou kubismem a funkcionalismem, jednak pozdně klasicistní venkovskou usedlost čp. 6 v Kůšti u Města Touškova. Dále byla rozšířena památková ochrana z původního roubeného domu čp. 2 v Trnové (okr. Plzeň-sever) na celou venkovskou usedlost a v Ejpovicích (okr. Rokycany) se památkou staly všechny hospodářské budovy dosud jen částečně chráněné venkovské usedlosti čp. 2. V okrese Tachov byly prohlášeny čtyři nové památky: v rámci republiky unikátní budova bývalé šlikovské mincovny v Plané, postavená po roce 1628 a později upravená na pivovar, dále kubistický lázeňský dům Mír v Konstantinových Lázních, empírový kostel Navštívení Panny Marie v Nových Dmcích u Rozvadova a také soubor hrobek a pamětních křížů na hřbitově ve Stříbře, které jsou kvalitními uměleckořemeslnými díly se vztahem k významným osobnostem města.

V roce 2020 bylo vyhlášeno ochranné pásmo nemovité kulturní památky hospodářského dvora Kalec nedaleko Žihle na severním Plzeňsku. Barokní zemědělský areál byl významnou součástí cisterciáckého kláštera v Plasích. K jeho výstavbě došlo za éry opata Eugena Tytla v letech 1715–1716. Autorství bývá nejčastěji připisováno Janu Blažejovi Santinimu-Aichelovi. Vynikající architektura dvora byla citlivě zasazena do krajiny v předem promyšlených prostorových vazbách a dvůr tak tvoří výraznou dominantu, uplatňující se při pohledech z blízkého i vzdálenějšího okolí a obohacující okolní kulturní krajinu.

O některých z výše uvedených památek nyní připojujeme podrobnější informace:

Mariánská Týnice (okr. Plzeň-sever), areál proboštství³

Proboštství plaského cisterciáckého kláštera v M. Týnici (obr. 1) bývalo kdysi nejvýznamnějším poutním místem na severním Plzeňsku. Areál vznikl postupně v období let 1711–1764, resp. 1777, podle architektonického návrhu Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Jádrem kompozice areálu je centrální stavba kostela s kupolí a lucernou, na kterou na jihozápadní straně navazuje budova proboštství se spojovacím křídlem a dvěma hranolovými věžemi. Ke kostelu přiléhá dvojice symetricky řešených ambitů, přičemž východní, jenž nebyl v období vzniku areálu realizován, byl dle Santiniho konceptu dostavěn v letech 2017–2021. Kostel s ambity je významnou ukázkou středoevropské

³ Památka rejstř. č. ÚSKP 430 prohlášena národní kulturní památkou nařízením vlády ze dne 31. 1. 2018. Sídli zde Muzeum a galerie severního Plzeňska, zřizovatelem je Plzeňský kraj.

Obr. 1. Mariánská Týnice (okr. Plzeň-sever), proboštsví. Pohled od jihozápadu. (Foto K. Foud, 2000)

sakrální architektury a vrcholným projevem myšlenky náboženských poutí v barokní éře. Celek představuje významnou pohledovou a ideovou dominantu okolní krajiny.

Dobřív (okr. Rokycany), venkovský dům čp. 14⁴

Patrová stavba (obr. 2) se nachází severovýchodně od návsí, při náhonu dobřívského hamru. Přízemí hospodářského charakteru je zděné, obytné patro tvoří roubená konstrukce s nárožními rybinovými spoji. Vstup do patra umožňuje vnější zděné schodiště, ústící na zahloubenou pavlač s bedněným zábradlím a dekorativně vyřezávanými sloupky. Oba štíty pod sedlovou, šindelem krytou střechou jsou opatřené podlomenicí a bedněné svisle a klasovitě

Obr. 2. Dobřív (okr. Rokycany), venkovský dům čp. 14. Pohled od jihozápadu. (Foto S. Plešmíd, 2017)

skládanými prkny s krycími a dekorativně vyřezávanými lištami. Interiéry mají klasickou trojdílnou dispozici se vstupní síní a navazujícími plochostropými prostory. V pravé místnosti přízemí se dochovala výrazně silná čelní zeď, s největší pravděpodobností pozůstatek staršího objektu. V interiéru najdeme bohatý soubor dřevěných kasetových dveří s původními krabicovými zámky a kováním.

Klasicistní venkovský dům vznikl s největší pravděpodobností na místě starší technické budovy bývalých dobřívských hutí, snad drtírny rudy. Na tento možný původ poukazuje tloušťka zdiva v čelní stěně pravé části přízemí. Dle stavebně historického průzkumu obce lze vznik této budovy zařadit již do druhé poloviny 17. století, přičemž železárny v Dobřívě jsou poprvé písemně doloženy ještě o více než 150 let dříve. Budova je zachycena na císařském otisku stabilního katastru z roku 1839 jako „nespalná“, ve stávajícím půdorysu s výjimkou chybějícího severovýchodního nároží. Jedná se o jeden z mála tehdy stojících objektů podél cesty z obce k Hořejšímu hamru. V domě se v roce 1870 narodil pozdější plukovník František Beran (1870–1922), velitel československé vojenské jednotky na východním Slovensku, později velitel 30. pěšího pluku Aloise Jiráka ve Vysokém Mýtě a velitel brigády v Čáslavi. Objekt patří k nejkvalitnějším představitelům lidové architektury v obci, díky níž bylo jádro Dobříva v roce 1995 vyhlášeno vesnickou památkovou zónou.⁵

4 Prohlášeno 22. 2. 2016. Rejstř. č. ÚSKP 105805/4. Soukromý vlastník.

5 VAJDIŠ, Jaroslav; ŠÍMOVÁ, Božena: *Dobřív, okres Rokycany, Stavebně historický průzkum a směrnice pro asanaci a rekonstrukci jádra obce*. Praha, Státní ústav pro rekonstrukce památkových měst a objektů, 1973. O 037-4-4246. T 037-4-9628. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni. – PEŠTA, Jan: *Encyklopedie českých vesnic*. 3. díl. *Západní Čechy*. Praha, Libri, 2005, s. 78.

Chlumčany (okr. Plzeň-jih), věžový vodojem⁶

Počátky keramických závodů v Chlumčanech se datují k roku 1873, kdy Gustav Oberreit objevil nedaleko Dnešic velké ložisko kvalitního bílého kaolinu. Původní závod byl v letech 1912–1914 rekonstruován, modernizován a rozšiřován a od roku 1912 nesl název Dobřanské kaolinové a šamotové závody. Věžový vodojem (obr. 3) byl postaven v rámci rozšíření výroby jako součást nově vzniklé továrny na dlaždice a obkládačky. Vodojem je kvalitním příkladem vodohospodářské stavby, realizované v pozdně secesním slohu firmou J. K. Rudolfa, a jedním z mála dochovaných věžových vodojemů na Plzeňsku, neboť pro jeho kopcovitý terén jsou tyto stavby poměrně netypické. Objekt o celkové výšce 40 metrů výrazně vystupuje nad okolní zástavbu továrních budov a je pohledovou dominantou celého okolí Chlumčan. Vodojem je kruhového půdorysu a sestává z vysokého dřívku z režného cihelného zdiva, který nese výrazně rozšířenou válcovou nádrž, krytou nízkou zvoncovitou střechou se štíhlou lucernou. Dřív je členěn neomítaným kamenným soklem a v horní třetině zdobený hladce

Obr. 3. Chlumčany (okr. Plzeň-jih), věžový vodojem. Pohled od severozápadu. (Foto J. Bukovská, 2016)

omítanými svislými, pod nádrží obloučkovitě propojenými pásy. Plášť širšího válcového rezervoáru po obvodu člení jednoduchý pilastrový řád s pravidelně rozmístěnými obdélnými okny v plochých šambránách. Zvoncovitá střecha je opatřena čtveřicí pravidelně rozmístěných pětibokých vikýřů. V interiéru stoupá podél vnitřní stěny dřívku nakloněná betonová rampa s kovovým zábradlím až k rozšířené válcové nádrži s plechovým nýtovaným rezervoárem o objemu 92 m³. V objektu je dochováno některé další původní zařízení (kromě rezervoáru např. také potrubí s ventily).⁷

Jarov (okr. Plzeň-sever), budova bývalé jednotřídní školy čp. 28⁸

Bývalá školní budova (obr. 4) stojí na severozápadní straně návsi a nachází se na území vesnické památkové zóny Jarov. Byla postavena v letech 1904–1906 podle plánů plzeňského stavitele Ing. Antonína Müllera.⁹ Jedná se o přízemní zděnou budovu na obdélném půdorysu, s valbovou střechou. Fasády jsou členěné pravidelně rozmístěnými rozměrnými obdélnými okny (některé okenní osy jsou slepé) rámovanými jemně profilovanými šambránami s patkami a uchy, soklem obloženým lomovým kamenem a kvádrovými lizénami na nárožích a na hlavním, západním průčelí. K protilehlému průčelí přiléhá jednoramenné kamenné schodiště s pavlačí a zděný záchodový přístavek (suchá toaleta s původním dělením dispozice bedněnými přepážkami). Interiér je řešen jako příčný trojtrakt se střední průchozí chodbou, z ní je přístupná bývalá třída, zabírající celou jižní část. V severním traktu byl umístěn kabinet a byt učitele. Přízemí je plochostropé. V interiéru se dochoval bohatý soubor dvoukřídlých kazetových dveří a dosud funkční chlebová pec v suterénu. Jde o kvalitní příklad jednotřídní venkovské školní budovy z prvního desetiletí 20. století, dochované v autentickém stavu s původní dispozicí, řadou stavebních prvků a umělecko-řemeslných detailů (např. dveřní a okenní výplně včetně kování, dřevěné podlahy, dlažby, krovová konstrukce, unikátně dochované původní suché

6 Prohlášeno 31. 8. 2017. Rejstř. č. ÚSKP 106092. Soukromý vlastník.

7 *Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 2. díl. H-O. Praha, Libri, 2002, s. 108–109. – BERAN, Lukáš et al.: *Industriální topografie, Průmyslová architektura a technické stavby, Plzeňský kraj*. Praha, ČVUT, 2013, str. 148–149. – Chlumčany, Vodový vodojem, stojící. In *Věžové vodojemny* [online]. [Praha, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka], 2018–2021 [cit. 2021-11-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.vezovevodojemny.cz/?action=diesel.view&table=vodojemy&projector=view&id=296>>.

8 Prohlášeno 26. 7. 2018. Rejstř. č. ÚSKP 106235. Vlastník: Obec Jarov.

9 Státní okresní archiv Plzeň-sever – Plasy, *Školní kronika obecné školy v Jarově. 1894–1940*. Dostupné též z WWW: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30660217/soap-ps_00342_skola-jarov-1894-1940_0020> [cit. 2021-11-19]. – ROŽMBERSKÝ, Petr et. al.: *Ves Jarov a její okolí*. Plzeň, Ing. Petr Míkota, 2015.

Obr. 4. Jarov (okr. Plzeň-sever), budova bývalé jednotřídní školy čp. 28. Hlavní průčelí. (Foto S. Plešmid, 2016)

záchody). Objekt sloužil jako škola až do roku 1959; ve druhé polovině 20. století byly provedeny dílčí stavební úpravy.

Horáždovice (okr. Klatovy), nový židovský hřbitov¹⁰

Hřbitov (obr. 5) leží na severním okraji města, vpravo od silnice na Velký Bor. Je protáhlého, zhruba lichoběžníkového půdorysu, jenž je vymezen ohradní zdí z lomového kamene a cihel. Na západním okraji hřbitova stojí

Obr. 5. Horáždovice (okr. Klatovy), nový židovský hřbitov. (Foto D. Tuma, 2021)

přízemní zděný objekt bývalého hrobnického domku, který sloužil k náboženským úkonům a současně v něm byl umístěn byt hrobníka. Ve východní polovině hřbitova se nachází soubor čtyř set sedmi náhrobků, mezi nimiž převažují stély z průběhu 19. a počátku 20. století (nejstarší z roku 1832, nejmladší z roku 1942, resp. 1960). Jsou umístěny v rovnoběžných řadách směřujících od jihu k severu; líce náhrobků jsou otočené k západu.

Přibližně uprostřed hřbitova nalezneme další soubor náhrobků, čítající devadesát tři kamenných barokních stél z let 1659–1816, přenesených sem ze starého zrušeného hřbitova. Nejstarší čitelný náhrobek je datován do roku 1659; ostatní pocházejí rovněž z druhé poloviny 17. století a ze století následujícího. V roce 1993 zde byl nalezen unikátní dřevěný náhrobek s vyřezávanou ornamentikou, věnovaný dceři haličského rabína Mojžíše Arona Zalenfida; stéla z roku 1915 byla uložena do Západočeského muzea v Plzni. Na hřbitově se nacházejí kohanitské náhrobky s plastickým motivem žehnajících rukou a náhrobky levitské. Jde většinou o náhrobky učenců, slovných členů obce, členů pohřebního bratrstva *Chevera kadiša* nebo duchovně činných osob. Nápisů na náhrobcích jsou v hebrejštině, němčině i češtině, časté jsou náhrobky dvojjazyčné, unikátní je stéla s trojjazyčným česko-německo-hebrejským textem. V epitafech se používá jazyk talmudu, najdeme zde řadu kryptogramů, chronogramů a biblických narážek, čímž se tyto stély odlišují od náhrobků nového hřbitova.

¹⁰ Prohlášeno 7. 1. 2019. Rejstř. č. ÚSKP 106331. Vlastník: Federace židovských obcí v České republice.

Nový židovský hřbitov je nejvýznamnější památkou na židovskou komunitu na Prácheňsku a cennou připomínkou vývoje židovského osídlení, doloženého v Horažďovicích již od třicetileté války. Hřbitov byl založen na počátku 19. století, dále byl na přelomu 19. a 20. století rozšířen západním směrem a doplněn o stavbu hrobnického domku. Na novém hřbitově se pohřbívalo do roku 1939; soubor barokních náhrobků byl na hřbitov přenesen v devadesátých letech 20. století ze starého židovského hřbitova v Horažďovicích. Ten vznikl v Horažďovicích již v první polovině 17. století, poblíž synagogy v dnešní Prácheňské ulici v baště bývalých městských hradeb, a fungoval do počátku 19. století. Zlikvidován byl spolu s nedalekou synagogou ve druhé polovině 20. století. Nový židovský hřbitov Na Loretě je tak poslední připomínkou židovské komunity ve městě. Jde o cenný hřbitov s náhrobky barokního a klasicistního typu, významný jak z hlediska uměleckohistorického, tak i epigrafického.¹¹

Chocomyšl (okr. Domažlice), lovecký altán Kuchyňka¹²

Lovecký altán (obr. 6) je příkladem drobné stavby zahradního a krajinářského umění z počátku 19. století. Tvoří součást krajinářsky a urbanisticky cenného území, které po staletí ovlivňovalo především systematické hospodaření rodu Černínů z Chudenic. Lesní pavilon je situován v polesí Žďár, jihozápadně od Chudenic (stojí na katastru obce Chocomyšl a je proto, na rozdíl od klatovských Chudenic, lokalizován do okresu Domažlice), nedaleko empírového zámku Lázeň a na dohled od Kvapilových jezírek. Vznikl v roce 1825 jako odpočinkové místo v chudenickém polesí k využití při procházkách, lovech a jako venkovní kuchyně při loveckých akcích. Stavba byla původně označována jako Tereziina chýše, název Kuchyňka se začal používat až v první polovině 20. století. Jedná se o drobnou zděnou šestibokou stavbu krytou nízkou stanovou střechou. Přesahující střechu, chránící verandu s nízkým dřevěným zábradlím, podpírá šestice dřevěných sloupů. Vstup do altánu je opatřen dřevěnými kazetovými dveřmi s původním kováním. Proti vstupu je umístěno poměrně mohutné topeniště krbu s venkovní zděnou přístavbou, pocházející pravděpodobně z druhé poloviny 19. století. Interiér osvětlují vysoká obdélná okna v šambránách s venkovními dřevěnými okenicemi. Do dnešní doby se v objektu zachovala velká část původních prvků (truhlářské výplně oken a dveří včetně dobového kování, cihlová dlažba, otopný systém včetně konstrukce venkovního krbu, úschovný prostor pod podlahou, omítkové

Obr. 6. Chocomyšl (okr. Domažlice), lovecký altán Kuchyňka. Stav po celkové rekonstrukci. (Foto D. Tuma, 2017)

vrstvy a nátěry). Dlouhodobě neudržovaný objekt byl v roce 2017 kompletně zrekonstruován, přičemž v rámci obnovy došlo k odstranění mladšího dřevěného obkladu stěn ze štípaných větví a také rekonstrukci dřevěného zábradlí verandy.¹³

Podrobnější údaje k nově prohlášeným kulturním památkám včetně evidenčních údajů, jako jsou data prohlášení či rejstříková čísla, najdete v databázi *Památkový katalog* na webových stránkách Národního památkového ústavu.¹⁴

11 ROZKOŠNÁ, Blanka; JAKUBEC, Pavel: *Židovské památky Čech*. Brno, ERA, 2004, s. 145–146. FIEDLER, Jiří: *Židovské památky v Čechách a na Moravě*. Praha, Sefer, 1992. – Chewra – projekt Keshet [online]. [Ústí nad Labem, Hazkara, občanské sdružení, 2009–2021][cit. 2021-11-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.chewra.com>>. – BERAN, Pavel: *Zaniklé obce a projekty = Verschwundene Orte und Objekte* [online]. [Kláštepec nad Ohří, Pavel Beran, 2005–2019] [cit. 2021-11-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.zanikleobce.cz>>.

12 Prohlášeno 9. 4. 2020. Rejstř. č. ÚSKP 105805. Vlastník: Lesy České republiky, s.p.

13 ŠANTRŮČKOVÁ, Markéta: *Krajinářská tvorba Jana Rudolfa Černína, Vznik a vývoj parků v Krásném Dvoře, Jemčíně, Petrohradě a Chudenicích*. Praha, Karolinum, 2014. – TUMA, David: *Lesní pavilon Kuchyňka*. Plzeň 2015. Nálezová zpráva operativního průzkumu a dokumentace. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni.

14 *Památkový katalog* [online]. [Praha], Národní památkový ústav, 2015 [cit. 2021-11-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.pamatkovykatalog.cz>>.

Autor

Mgr. Jana Bukovská

památkářka, vedoucí oddělení evidence památek a informačních systémů

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni
tel.: 778 474 601, e-mail: bukovska.jana@npu.cz